

Sygn. akt VIII U 58/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy K. J. (J.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 grudnia 2013 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od października 2013 r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 58/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 grudnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. J. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ponieważ nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że udowodnił wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 31 października 2013r. ubezpieczony, K. J., urodzony (...), złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 4 stycznia 2013r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, w tym nie udowodnił żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Organ rentowy nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy w okresie od 1 września 1973r. do 31 grudnia 1998r., w Chłodniach (...) S.A., w G. z uwagi na występowanie rozbieżności w podanych stanowiskach pracy wykazanych w świadectwie pracy w warunkach szczególnych i w świadectwie pracy z dnia 28 lutego 2005r. Stanowiska elektryk i elektromonter nie występują w dziale V pod poz. 2 pkt 6 Zarządzenia Nr 9 z dnia 1 sierpnia 1983r. Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na które powołał się zakład pracy

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w okresie od 1 września 1973r. do 28 lutego 2005r ubezpieczony był zatrudniony w Chłodnie (...) S.A. w G..

Odwołujący w spornym okresie od 1 września 1973r. do 31 grudnia 1998r., w Chłodniach (...) S.A, w G. był zatrudniony jako elektromonter instalacji linii i urządzeń elektroenergetycznych.

Zakład pracy zajmował się budową i remontami chłodni kominowych, kominów przemysłowych.

Ubezpieczony zajmował się przygotowaniem instalacji elektrycznej i urządzeń na obiektach, na których Chłodnie (...) wykonywały swoje roboty. Polegało to na tym, że zabudowywał rozdzielnie elektryczne, kładł linie elektryczne i podłączał do tej rozdzielni urządzenia takie jak: wciągarki, żurawie, dźwigi i inne. Urządzenia te były wykorzystywane przy budowie Chłodni (...), kominów i innych obiektów, które były budowane.

Wykonywał wszystkie czynności montażowe naprawcze od strony elektromechanicznej, które dotyczył używanych w zakładzie maszyn i urządzeń takich jak: żurawie, dźwigi, suwnice. Prace montażowe polegały na montażu żurawi i innych urządzeń transportu bliskiego, a potem na utrzymaniu ich sprawności, a następnie demontażu w momencie zakończenia prac budowlanych. Urządzenia te były przesuwane z jednych placów budowy na inne.

Ubezpieczony w ramach pogotowia technicznego usuwał również usterki elektryczne występujące na urządzeniach typu żuraw, pompa i innych wykorzystywanych przy budowie obiektów.

Każdy z zeznających świadków miał swoją specjalność i widywał ubezpieczonego w trakcie pracy.

Ubezpieczony słuchany w charakterze strony zeznał, że wykonywał te prace, o których świadkowie mówili.

Zajmował się utrzymaniem sprawności od strony elektrycznej urządzeń używanych przez pracodawcę.

Pracę świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był delegowany do innych prac.

Ustalono, że ubezpieczony w okresie od 26 października 1974r. do 7 października 1976r. pełnił zasadniczą służbę wojskową. Odwołujący powrócił do pracy w Chłodniach (...) S.A, w G. 2 listopada 1976r. i wykonywał takie same czynności jak przed służbą wojskową.

Nadto ustalono, że ubezpieczony w latach: 1980, 1986-1987, 1994, 1996 pracował za granicą, m.in. w Czechosłowacji. Pracując za granicą stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał takie same prace jak w kraju.

Chłodnie (...) S.A. w G. wystawiły ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, z którego wynika, że w okresach od 1 września 1973r. do 25 października 1974r. i od 2 listopada 1976r. do 28 lutego 2005r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace elektromontera, elektryka – dział V, poz. 2 pkt 6 Załącznika nr 1 do Zarządzenie Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę lub rentę.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie: zeznań świadków: J. D., T. P. i E. S. (zapis rozprawy z dnia 18 marca 2014r. 9 min. 56 sek. – 38 min. 3 sek.), wyjaśnień odwołującego K. J. (zapis rozprawy z dnia 25 kwietnia 2014r. 5 min. 0 sek. – 13 min. 26 sek.), akt osobowych ubezpieczonego oraz akt emerytalnych odwołującego – dołączonych do akt sprawy.

Sąd dał w całości wiarę zeznaniom świadków: J. D., T. P., E. S. i wyjaśnieniom odwołującego, ponieważ są one obiektywne, logiczne, wzajemnie się pokrywają i znajdują pełne potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie, a w szczególności w aktach osobowych ubezpieczonego.

Sąd ocenił zgromadzony materiał dowodowy jako kompletny i wiarygodny, a poprzez to – mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, K. J. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn

2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W oparciu o delegację ustawową zostało wydane przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych Zarządzenie Nr 9 z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę, którego Załącznik Nr 1 stanowi Wykaz A dotyczący stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę. Dział V tego Załącznika zatytułowany „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” pod pozycją 2 „Budowa oraz remont chłodni kominowych i kominów przemysłowych” punkt 6 wymienia stanowisko:

„elektromonter instalacji linii i urządzeń elektroenergetycznych”.

Zgodnie z przepisem art. 227 k.p.c. w postępowaniu sądowym nie istnieją ograniczenia dowodowe z § 2 pkt 2 R.-porządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 z późniejszymi zmianami), a co za tym idzie fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach mógł być wykazany wszelkimi dowodami, w tym zeznaniami świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1998r., sygn. akt II UKN 357/98, OSNP z 2000r., Nr 3, poz. 112).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Zdaniem Sądu praca ubezpieczonego K. J. w spornym okresie 1 września 1973r. do 31 grudnia 1998r. w Chłodniach (...) S.A. w G. była pracą wymienioną w wykazie A dziale V, poz. 2 pkt 6 Załącznika nr 1 do Zarządzenie Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

W ocenie Sądu orzekającego, do pracy w warunkach szczególnych należało także zaliczyć okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 26 października 1974r. do 7 października 1976r.

Sąd orzekający zwraca uwagę, iż odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulowane jest przez ustawę z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2004r. Nr 241, poz 2416 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 108 ust. 1 tej ustawy obowiązującego w okresie 26 października 1974r. do 7 października 1976r., a zatem w okresie obywatela zasadniczej służby wojskowej przez odwołującego, okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Na podstawie art. 108 ust. 4 ww. ustawy wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (tj. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Treść powyższych przepisów wskazuje, że skoro czas odbywania służby wojskowej w warunkach określonych w tych przepisach, wlicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, to okres ten należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Do odbywania zasadniczej służby wojskowej należy bowiem stosować przepisy w brzmieniu obowiązującym w okresie jej odbywania.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 października 2013r. II UZP 6/13 (LEX nr 1385939, Biul.SN 2013/10/24, M.P.Pr. (...)-101), stwierdził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zaś Sąd orzekający prezentowane stanowisko w pełni podziela (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2010r. I UK 333/09, LEX 585739, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012r., I UK 399/11, LEX nr 1211140, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2006r., III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108, M.P.Pr. (...), lex nr 244005).

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, ubezpieczony K. J. odbywał zasadniczą służbę wojskową 26 października 1974r. do 7 października 1976r., w okresie zatrudnienia Chłodniach (...) S.A, w G., gdzie w ocenie Sądu wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Po zwolnieniu ze służby, do pracy u tego samego pracodawcy powrócił z dniem 2 listopada 1976r. tj. w terminie 30 dni od zakończenia odbywania służby.

A zatem okres zasadniczej służby wojskowej należy odwołującemu zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych.

Nadto według Sądu do pracy w warunkach szczególnych należy zaliczyć odwołującemu okresy wykonywania pracy za granicą w latach: 1980, 1986-1987, 1994, 1996, ponieważ ubezpieczony stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał takie same prace jak w kraju w trakcie zatrudnienia w Chłodniach (...) S.A, w G., a które to prace w ocenie Sądu są pracami w warunkach szczególnych

Zdaniem Sądu postępowanie dowodowe w przedmiotowej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony K. J. spełnia wszystkie przesłanki określone w powołanych wyżej przepisach, pozwalające na przyznanie mu prawa

do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem bez wątpienia przed dniem 1 stycznia 1999r. co najmniej przez okres 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach - pozostałe warunki wynikające z treści art. 184 w związku z 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) są niesporne.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 12 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej

(-) SSO Jolanta Łanowy